

Prevence varicely – možnosti a omezení v praxi

Šárka Rumlarová, Pavel Kosina

Centrum pro očkování a cestovní medicínu
Klinika infekčních nemocí
LF UK a FN Hradec Králové

Kazuistika I:

muž **41 let**

OA: hypertenze

EA: 4-letý **syn prodělal varicelu** před 2 týdny

1. den výsevu: PL – léčba externy

3. den výsevu: acyklovir p.o.

4. den výsevu: přijat pro progresi exantému, febrilie až 40 st., celkovou alteraci

při přijetí: **masivní výsev varicely s impetiginizací** v obličeji a na trupu, končetiny méně, **enantém** na sliznicích dutiny ústní, bilaterální **konjunktivitida**

Zdroj: knihovna CDC

... bylo vhodné očkování nebo jiná prevence?

Varicela – benigní onemocnění?

- specifické **rizikové skupiny**: novorozenci, těhotné, imunokompromitovaní
- **v dospělém věku** vyšší riziko komplikací než u dětí (...až 25x!)
- riziko závažného onemocnění **u dětí**:
 - děti > 12 (..9) let
 - sekundární nákazy v rodině
 - chronická kožní či plicní onemocnění
 - užívání kortikoidů či salicylátů

x **80% hospitalizovaných** pro varicelu **jsou zdravé děti** a adolescenti

Wharton M. Infect Dis Clin North Am 1996; 10:571

Guess HA et al. Am J Dis Child 1984; 138:1055

Impfplan Österreich 2015

Kazuistika II:

hoch **16 let**, 90 kg/ 183 cm

OA: neg.

EA: sestra měla neštovice

...přijat **5. den výsevu** pro **febrilie až 40 st.**

při přijetí: výsev nečetný, bez známek zánětl. komplikací, **CRP 50 mg/l**
zajištěn acyklovirem...

... dále **febrilní, bolesti v krku**

... difúzní **erytém kůže, otoky** na dorzech rukou a nohou

... **oligurický**, bez poklesu TK

... **CRP 100 mg/l**, elevace aminotransferáz

th.: cefuroxim + klindamycin, parenterální hydratace

kultivace stěru z morfy: ***Staphylococcus aureus***

– kmen produkující enterotoxin A a TSST1

Závěr: Varicela s rozvíjejícím se syndromem toxického šoku

... bylo vhodné očkování nebo jiná prevence?

Kazuistika III:

chlapec 14 měsíců

OA neg.

EA: sestra měla neštovice

... přijat 7. den od začátku varicely pro horečky, odmítání chůze, zarudnutí nad levým hlezem

při přijetí: nehojný výsev, ve stadiu krust, ojediněle impetiginizace morf. Zarudnutí a proteplení nad levým hlezenním kloubem, brání se pohybu

labor. středně zvýšené zánětlivé markery, RTG hlezna bez patologie

th.: oxacilin + penicilin

Kazuistika III:

chlapec 14 měsíců

OA neg.

EA: sestra měla neštovice

... přijat 7. den od začátku varicely pro horečky, odmítání chůze, zarudnutí nad levým hlezem

při přijetí: nehojný výsev, ve stadiu krust, ojediněle impetiginizace morf. Zarudnutí a proteplení nad levým hlezenním kloubem, brání se pohybu

labor. středně zvýšené zánětlivé markery, RTG hlezna bez patologie

th.: oxacilin + penicilin

punkce kloubu: purulentní výpotek ... revize, laváž, drenáž
... z morfy i výpotku kultivován ***Streptococcus pyogenes***
... léčba penicilinem celkem 4 týdny

Závěr: Streptokoková purulentní artritida levého hlezna
– sekundární komplikace varicely

... bylo vhodné očkování nebo jiná prevence?

Možnosti prevence v praxi:

- **potenciálně rizikovní pacienti** (vnímavé starší děti a dospělí, atopici):
 - a) očkování
 - b) možnost **postexpoziční vakcinace**
 - c) zvážení indikace **léčby acyklovirem**
- **těhotné:** **kontraindikace** vakcinace
(ev. ještě před graviditou - „get prepared for pregnancy“)
podání **acykloviru / hyperimunního globulinu**
- **imunosuprimovaní:**
 - obecně **kontraindikace** živých vakcín **x výjimky**
 - při riziku varicely: přerušit imunosupresní léčbu a očkovat
 - kde nelze očkovat: **profylaxe / léčba acyklovirem / VZV-Ig**

Imunosuprimovaný pacient a vakcinace proti varicele

kdy?

a) před zahájením imunosupresní léčby: zjištění statu, u vnímavých podání vakcíny

... alespoň 4 týdny před zahájením

b) při nízkodávkované imunosupresi

... co je nízká dávka? (udržovací léčba ALL)

c) po léčbě

d) cocoon: vakcinace vnímavých osob v okolí pacienta

Schrauder et al. Lancet 2007;369:1232

Heijstek et al. Ann Rheum Dis 2011; 70:1704-1712

Rubin et al. Clin Infect Dis 2014; 58:e44–100

Závěrem...

Limity prevence v praxi?

- chybějící povědomí o možnosti vakcinace
- vnímání varicely jako benigního onemocnění
- insuficientní anamnestické údaje

- kontraindikace očkování
- kdy a u koho indikovat očkování?

Závěrem...

Limity prevence v praxi?

- chybějící povědomí o možnosti vakcinace
- vnímání varicely jako benigního onemocnění
- insuficientní anamnestické údaje

- kontraindikace očkování
- kdy a u koho indikovat očkování?

...děkuji za pozornost